

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις: Ιωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ 30 Ιανουαρίου 2024

Αγαπητά μας παιδιά,

Είναι κοινῶς παραδεκτό ὅτι ζοῦμε σέ μιά κοινωνία, ἡ ὁποία ἀντιμετωπίζει ποικιλόμορφα προβλήματα καί δύσκολες καταστάσεις. Γί' αὐτό ἔχουμε ἀνάγκη ἀπό πρότυπα καί φωτεινά παραδείγματα, τά ὁποῖα θά εἶναι γιά ὅλους ἐμᾶς πολύτιμος ἐπιστηριγμός.

Τέτοια ζωντανά παραδείγματα εἶναι καί οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες, φωστῆρες ὑπέρλαμπροι τοῦ σύμπαντος κόσμου. Ὁ Μέγας Βασίλειος, ἄνδρας ἐνάρετος καί εὐλαβῆς, τοῦ ὁποίου ἡ φωνή, ὅπως ἀκοῦμε στόν Ἐπιτάφιο Λόγο πού ἐκφωνήθηκε ἀπό τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Θεολόγο, ἀκουγόταν σάν βροντή, διότι ὁ βίος του ἔλαμπε σάν ἀστραπή. Ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, κοσμημένος μέ σπάνιες ἀρετές καί τρισόλβιος διδάσκαλος, ὁ ὁποῖος ἐπαξίως ὀνομάστηκε θεολόγος. Καί τέλος, ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὁ ὁποῖος μέ τούς ἐμπνευσμένους λόγους του καί τή ρητορική του εὐφράδεια, ὑπερέβαλε τούς ρήτορες ὅλων τῶν ἐποχῶν.

Οἱ Τρεῖς Καππαδόκες Πατέρες, ἱερουργοί τῶν θείων Μυστηρίων, διαλάμπουν στό στερέωμα τῆς οἰκουμένης, ἐκπέμποντας φῶς καί θεϊκή λάμψη. Ὁ καθένας ἀπό αὐτούς συνέβαλε τά μέγιστα στήν προώθηση τῆς γνώσεως καί τῆς σοφίας, ἀλλά καί στήν καλλιέργεια τῆς θεολογικῆς σκέψεως, καί γί' αὐτόν τόν λόγο τιμῶνται ὡς προστάτες τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων, ἀλλά καί ὡς ἐμπνευστές τόσο γιά τούς μαθητές, ὅσο καί γιά τούς εὐσεβεῖς ἐπιστήμονες καί τούς ὑπεύθυνους πνευματικούς διδασκάλους.

Ωστόσο, όλος αυτός ό θαυμασμός, στά βυζαντινά χρόνια καί συγκεκριμένα τόν ένδέκατο αιώνα επί Αλεξίου Κομνηνού, μετετρέπη σέ φιλονικία μεταξύ τών έλλογίμων καί έναρέτων άνδρῶν. Μιά έριδα ώς πρός τήν αξία ένός έκάστου έξ αυτών. Έτσι, τά πλήθη τών Χριστιανῶν χωρίστηκαν σέ τρεῖς παρατάξεις. Άλλοι όνομάζονταν Ίωαννίτες, άλλοι Βασιλειῖτες καί άλλοι Γρηγορίτες. Οί πρώτοι θεωρούσαν τόν Ίωάννη τόν Χρυσόστομο άπαράμιλλο καί μοναδικό έρμηνευτή τών Θείων Γραφῶν. Οί δεύτεροι, προέβαλαν τήν κοινωνική καί φιλανθρωπική δράση τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, θεωρώντας τήν περίφημη Βασιλειάδα έργο μοναδικής αξίας, άφοῦ μέσα σ' αυτήν ύπήρχαν ξενῶνες, νοσοκομεῖα καί γηροκομεῖο, όπου θεραπεύονταν οί άνάγκες τών ένδεῶν άδελφῶν. Άλλά καί ή τρίτη ομάδα, έχοντας ισχυρά έπιχειρήματα, τόνιζε τή συγγραφική δεινότητα τοῦ Γρηγορίου, αλλά καί τήν ποιμαντική δράση καί φροντίδα πού επέδειξε γιά τήν προστασία τοῦ ποιμνίου του άπό τούς αίρετικούς.

Η όλη άντιπαλότητα θά λήξει μέ τήν έμπνευσμένη ιδέα τοῦ Ίωάννου Εὐχαΐτων. Ο σοφός επίσκοπος σκέφθηκε, μετά άπό θεῖο φωτισμό, νά συντάξει Ίερά Άκολουθία καί νά συνεορτάζονται τήν ίδια μέρα οί «τρεῖς μέγιστοι φωστῆρες τῆς τρισηλίου Θεότητος»¹.

Αὐτός ό κοινός έορτασμός, τήν 30ή Ίανουαρίου, μάς δίδει τήν ευκαιρία νά διαπιστώσουμε ότι καί οί Τρεῖς Καππαδόκες Πατέρες άφουγκράζονταν τόν παλμό τῆς κοινωνίας καί τίς διαχρονικές άνάγκες τοῦ κοινωνικοῦ ίστοῦ. Έθεσαν ώς κέντρο τῆς διδασκαλίας τους τόν άνθρωπο καί προσπάθησαν μέσα άπό τήν προβολή τῆς έναρέτης ζωῆς νά επαναφέρουν τό ανθρώπινο πλάσμα στήν αρχική δόξα καί παραδεισένια κατάσταση.

Τόσο κατά τή διάρκεια τοῦ τετάρτου αιώνα, κατά τόν όποῖο έζησαν οί σήμερα τιμώμενοι Πατέρες τῆς Έκκλησίας μας, όσο καί στή σύγχρονη έποχή, τό ανθρώπινο γένος βίωσε καί εξακολουθεῖ νά βιώνει τήν άπελπισία, τόν πόνο καί τή θλίψη. Έπομένως, εἶναι διαχρονική ή άνάγκη νά αναζητήσουμε τήν

¹ Απολυτίκιο Τριῶν Ίεραρχῶν.

εὐτυχία καί τή χαρά, καί νά ἀνακαλύψουμε τό ἀληθινό νόημα τῆς ζωῆς.

Αὐτό τό οὐσιαστικό περιεχόμενο στή ζωή τοῦ ἀνθρώπου ἀναζητοῦν καί οἱ Τρεῖς διδάσκαλοι τῆς οἰκουμένης, μιλώντας γιά ἐπαναπροσδιορισμό τῆς σχέσεώς μας μέ τόν Θεό καί γιά συνεχή ἀγώνα κατά τῆς ἀδικίας, τῆς ἀνισότητος, τῆς περιφρόνησης τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητος καί τῆς βίας. Ἡ τελευταία, δυστυχῶς, ἔχει κάνει ἔντονη τήν παρουσία της καί στόν χῶρο τοῦ σχολείου, ἀφοῦ πολύ συχνά γινόμαστε μάρτυρες βιαιοπραγίας μεταξύ τῶν μαθητῶν, ἀλλά καί γενικότερα ἀκραίων συμπεριφορῶν.

Καί στόν εὐρύτερο χῶρο τῆς κοινωνίας μας δέν ἐλλείπουν φαινόμενα βίας καί ἐγκληματικότητος, ἰδιαίτερα τά τελευταῖα χρόνια. Πῶς ὅμως φτάσαμε σέ αὐτό τό θλιβερό φαινόμενο; Ἀπάντηση σέ αὐτό τό ἐρώτημα δίδει ἓνας ἐκ τῶν σήμερα ἑορταζομένων Ἀγίων. Ὁ Οἰκουμενικός Διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἄριστος ψυχογράφος τοῦ ἀνθρώπου καί ἐρμηνευτής ὅλης σχεδόν τῆς Ἁγίας Γραφῆς, διατείνεται ὅτι ἡ αἰτία τῶν προβλημάτων τῆς κοινωνίας καί τῆς ἐπικράτησης τῆς βίας εἶναι ἡ διεφθαρμένη προαίρεση τοῦ ἀνθρώπου καί ἡ κακή χρήση τῆς ἐλευθερίας².

Ἡ ἐλευθερία ἦταν ὄντως ἓνα ὑψιστο δῶρο τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς πρωτοπλάστους, τήν ὁποία δυστυχῶς δέν διαχειρίσθηκαν σωστά, μέ ἀποτέλεσμα νά ἔχουμε τήν πτώση καί τήν εἰσβολή τῶν παθῶν³. Ὡς ἐκ τούτου, ὁ χρυσορρήμων Πατέρας ὑποστηρίζει ὅτι αἰτία τοῦ κακοῦ δέν εἶναι ὁ Θεός, ἀλλά ἡ κακή χρήση τοῦ αὐτεξουσίου ἀπό τόν ἄνθρωπο. Ἡ ἀπλοϊκή διήγηση τοῦ βιβλίου τῆς Γενέσεως, ἡ ὁποία περιφρονεῖται ἀπό πολλούς, ἐμπεριέχει αὐτές τίς οὐσιαστικές ἀλήθειες, τίς ὁποῖες φωτίζει ἔτι περαιτέρω αὐτός πού ἐδέχθη τή θεία χάρη ἀπό τοὺς οὐρανοὺς καί πού μέ τά χεῖλη του διδάσκει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

² Ἰωάννου Χρυσοστόμου, «Εἰς πρὸς Γαλάτας Ὁμιλίαν», Patrologia Graeca, ἐπιμ. ἔκδ. J. Migne, τόμ. 61, στίχ. 618.

³ ὁ.π. τόμ. 60, στίχ. 507.

Ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος μέχρι ἐκείνη τή στιγμή βρισκόταν σέ ἁρμονική σχέση μέ τόν δημιουργό Του καί τά ἄλογα πλάσματα καί κατοικοῦσε στόν Παράδεισο, ἀπομακρύνεται ἀπό τόν πλάστη του. Ὁ Θεός ἀδιαμφισβήτητα δέν παύει ν' ἀγαπᾷ τόν ἄνθρωπο, ἀλλά ἀναμένει τήν ἐπιστροφή τοῦ πλάσματός Του στήν πατρική ἀγκάλη.

Αὕτη ἡ θεϊκή ἀγάπη ἀποκαλύπτεται περίτρανα στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καί αὐτό τό πρόσωπο προβάλλουν οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες ὡς τή μοναδική λύση σέ ὅλα τά προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου καί ἰδιαιτέρως στό πρόβλημα τῆς βίας. Πιστεύουν ἀκράδαντα ὅτι μόνο μέ τή βοήθεια τοῦ Χριστοῦ θά ἀποκτήσουμε τήν εἰρήνη καί πλέον ἡ βία δέν θά ἔχει θέση στίς καρδιές μας, ἀφοῦ θά βλέπουμε ὅλους τούς ἀνθρώπους ὡς ἀδελφούς μας.

Αγαπητά μας παιδιά, σᾶς εὐχόμαστε καλή πρόοδο καί σᾶς καλοῦμε νά ἀφουγκραστεῖτε τό μήνυμα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ξεδιψώντας μέ τά σωτήρια νάματα τῆς διδασκαλίας τους καί ἀποκτώντας ὄχι μόνο τή σοφία τῶν γραμμάτων, ἀλλά κυρίως τήν εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ καί τή γαλήνη στίς καρδιές σας.

Μέ πατρική στοργή καί ἀγάπη

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν **ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ**, Πρόεδρος

καί τά μέλη τῆς Διαρκοῦς Ἱεραῆς Συνόδου

